

Отъ тия, които ходѣли въ Св. Гора за „наука“, вънъ отъ споменатите вече Хаджи Илия, братъ му попъ Никифоръ и др., знаять се имената на Бояджиолу Иванчо, послъна единъ отъ Гюлмезовци, въроятно братъ на Цариградския търговецъ Гюлмезовъ, който се учель въ Св. Архангелския (?) мънастиръ на Св. Гора и послъ встжпва въ духовенъ санъ подъ името Акакий, съ което име умира като епископъ въ Пловдивъ. Акакий се е родилъ къмъ 1806 г. и около 1825 г. е билъ учителъ въ Сливенъ заедно съ д-ръ Селимински, а следъ това — протопсалъ въ Ново-Селската черква¹⁾. Неговиятъ дълдо сѫщо е пребивавалъ въ Св. Гора и останалъ тамъ като калугеръ. Самъ д-ръ Селимински е прѣстоиъ извѣстно врѣме въ Зографския мънастиръ, напѣтъ отъ Кидония (Мала-Азия) за Атина, дѣто се хвѣрля въ редоветъ на възстаналитъ гърци (1821 г.). Споменатиятъ по-горѣ Бояджиолу Иванчо, въроятно възпитаникъ на единъ отъ грѣцките мънастири въ Св. Гора, не се върналъ въ родния си градъ, а отишълъ въ Ст.-Загора, дѣто едва не погърчиъ цѣлия градъ, ако и да билъ чистъ българинъ (Бояджи Стояноолу Иванчо), защото въ Сливенъ е нѣмало коренни гърци. Изпратенъ билъ отъ майка си, стара вдовица, да се учи при Св. Горските таксидиоти и тѣ го научили да погърчва Учителствувалъ дѣлго врѣме въ Ст. Загора, дѣто и го заварва руско-турската война въ 1829 г. (Ср. Зап. на П. Ивановъ, 19).

Очевидно е, че тия отъ Св. Горските възпитаници, които сѫ били въ българските мънастири, сѫ учели и „славянски“. Сава Доброплодни не отказва, че баща му Хаджи Илия, между другото, учель ученицитъ си въ Сливенъ и на „славянски“. Сѫщото е правѣла и жена му Хаджи Трандафира, която сѫщо се е учила въ единъ отъ Св. Горските мънастири, обаче, интересно е да се знае кѫдѣ именно и при какви обстоятелства, защото по прѣданіе жени не се допуштали на Св. Гора. (Сливенци знаять, че не само жена, но и никаква „гадина“ отъ женски полъ не може да стжпи въ Св. Гора. Отъ кога датира тоя прѣдразсѫдъкъ — не е извѣстно. Прѣди всичко той се е поддържалъ отъ традиціите за незиблемия мораль и аскетизъмъ, които трѣбвало да се съблюдаватъ въ подобни свети мѣста, но „что и въ глубокой пустынѣ есть и даже много своего рода изкушеній и опасностей“ — това е изключението (Ср. Письма святогорца къ друзъмъ своимъ о Святой горѣ Атонской, ч. II, Спб. 1850). Възможно е запрѣщението да не ходятъ жени на Св. Гора да датира отъ по-ново врѣме, и въроятно нѣ-

¹⁾ Акакий, като Пловдивски епископъ, е живѣтель тамъ съ баща си и майка си, но разправяять, че гърцитъ, като узнали, че той е българинъ, отровили го (кѫдѣ 1848 г.).